

การประกวดข่าวประกอบเสียงและสารคดีวิทยุยอดเยี่ยม
รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี ๒๕๕๐
สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ได้รับมอบหมายจากมูลนิธิแสงชัย สุนทรวัฒน์ ให้เป็นผู้ดำเนินการจัดประกวดข่าวประกอบเสียงและสารคดีวิทยุยอดเยี่ยมประจำปี ๒๕๕๐ เพื่อประกาศเกียรติคุณและมอบรางวัลแก่เจ้าของผลงานผู้ชนะการประกวด โดยมีหลักเกณฑ์การส่งผลงานเข้าประกวด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิตรายการข่าวประกอบเสียงและสารคดีของสถานีวิทยุต่าง ๆ พัฒนาการคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน เน้นการผลิตรายการข่าวประกอบเสียงและสารคดีวิทยุที่มีคุณภาพ มีคุณค่าต่อผู้ฟัง และมีศักยภาพนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในสังคม
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิตรายการข่าวประกอบเสียงและสารคดีวิทยุมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมและจรรยาบรรณของสื่อมวลชน
- เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้ทำงานด้านรายการข่าวประกอบเสียงและสารคดีวิทยุ

ประเภทรางวัล

๑. ประเภทข่าวประกอบเสียง

- ๑.๑ ยอดเยี่ยม ๑ รางวัล เงิน ๓๐,๐๐๐ บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
- ๑.๒ ชมเชย ๑ รางวัล เงิน ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

๒. ประเภทสารคดีวิทยุ

- ๒.๑ ยอดเยี่ยม ๑ รางวัล เงิน ๓๐,๐๐๐ บาท พร้อมโล่เกียรติยศ
- ๒.๒ ชมเชย ๑ รางวัล เงิน ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

เงื่อนไขการประกวด

ผลงานที่ส่งเข้าประกวด ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- การออกอากาศ ต้องเป็นงานที่ได้เคยออกอากาศจริงในประเทศไทย โดยระบุ สถานี วัน เวลาที่ออกอากาศอย่างชัดเจน
- กระบวนการผลิต ต้องเป็นการผลิตขึ้นเองโดยมิได้ลอกเลียนแบบหรือทำสำเนาส่วนหนึ่งส่วนใดจากผลงานของผู้อื่น โดยผู้ผลิตและเจ้าของลิขสิทธิ์จะต้องเป็นคนไทย

๓. ระยะเวลาการเผยแพร่ ต้องเป็นงานที่เผยแพร่ทางสถานีวิทยุ ระหว่าง ๑ มกราคม – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๔. จำนวนผลงานที่ส่งประกวด ผู้ผลิตแต่ละรายหรือสถานี ส่งผลงานเข้าประกวดได้โดยไม่จำกัดจำนวน

๕. การรับรองการออกอากาศ ผลงานที่ส่งประกวดต้องมีใบรับรองการออกอากาศจากนายสถานีวิทยุที่ได้เผยแพร่ดังกล่าว

รายละเอียดการส่งผลงานเข้าประกวด

๑. ต้องทำสำเนาเทปผลงานขึ้นดังกล่าว ในรูป CD จำนวน ๒ ชุดต่อเรื่อง
๒. แนบรายละเอียดของผลงาน จำนวน ๒ ชุด ดังนี้
 - ๒.๑ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้จัดทำ โทรศัพท์ติดต่อ ชื่อหัวหน้างานผู้รับรอง
 - ๒.๒ บทคัดย่อ สรุปเรื่องราว และเหตุผลประกอบการเสนอผลงาน ๑ – ๒ หน้า โดยอธิบายในประเด็นดังนี้
 - (๑) วัตถุประสงค์ในการเสนอผลงาน
 - (๒) ความเด่น ลักษณะเฉพาะ หรือความพิเศษของผลงาน
 - (๓) คุณค่าของผลงานต่อสังคม
 - ๒.๓ ความยาวของเรื่องที่น่าเสนอ วัน เวลา และสถานีที่ออกอากาศ
 - ๒.๔ บทของผลงานดังกล่าว (Script)
 - ๒.๕ ข้อมูลประกอบอื่น ๆ (ถ้ามี)

หลักเกณฑ์การตัดสิน

การพิจารณาผลงานที่ส่งประกวดมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. คุณค่าข่าว/สารคดี เป็นผลงานที่สร้างสรรค์สังคม ก่อให้เกิดสิ่งดี ๆ ขึ้นในสังคมไทย
๒. มีการค้นคว้าข้อมูล การเขียน และกระบวนการผลิตทางวิทยุที่ดี
๓. ประเด็นมีความลึก ชัดเจน และแหลมคม ทำให้เห็นแง่มุมใหม่ ๆ
๔. มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม
๕. มีจริยธรรมในการคัดเลือกและนำเสนอผลงาน
๖. เป็นต้นฉบับของผู้ส่งเข้าประกวดเอง ไม่ได้ลอกเลียนแบบใครมา

การส่งผลงานเข้าประกวด

ส่งผลงานได้ที่สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย เลขที่ ๕๓๘/๑ ถนนสามเสน แขวงดุสิต เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๓-๘๔๗๙ ๐๘-๖๕๒๒-๔๒๘๘ โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๘๔๘๙ ภายใน ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

คณะกรรมการตัดสิน

๑. นายบรรยงค์ สุวรรณผ่อง	ประธานอนุ กก. ฝ่ายวิชาการ สภาการหนังสือพิมพ์ฯ	ประธาน
๒. ผศ. ดร. เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์	ประธานสถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน	กรรมการ
๓. ดร. จิรพร วิทยศักดิ์พันธุ์	รองคณบดี คณะการสื่อสารมวลชน ม. เชียงใหม่	กรรมการ
๔. นายมานิช พุ่มตาล	นักจัดรายการอิสระ	กรรมการ
๕. นางสาวนวลน้อย ธรรมเสถียร	นักจัดรายการอิสระ	กรรมการ
๖. นายฉัตรชัย เชื้อรามัญญ์	สำนักข่าวเด็กและเยาวชน	กรรมการ
๗. นายวิสิทธิ์ คมวัชรพงศ์	เลขาธิการ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	กก.เลขาฯ

ผลงานข่าวและสารคดีที่ส่งเข้าประกวด

ข่าวประกอบเสียง ประจำปี ๒๕๕๐ ที่ส่งเข้าประกวด มี ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย

ข่าวประกอบเสียง	นาที	ผู้ส่ง
๑. ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะจบอย่างไร	๗:๔๑	วิทยุจุฬาฯ
๒. ชาวบ้านแม่แรมโดนไล่ที่	๒:๔๐	สวท. เชียงใหม่
๓. ชนเผ่าถูกคุกคามเสรีภาพจากนโยบายแก้ปัญหาของรัฐ	๒:๒๗	สวท. เชียงใหม่
๔. เขี่ยอแซร์ข่าวสารเข้าแจ้งความกับตำรวจ	๒:๕๒	สวท. เชียงใหม่
๕. ชุมนุมต่อต้านการกระทำรุนแรงในพม่า	๑:๕๗	สวท. เชียงใหม่
๖. ประท้วงถ่านหินสะอาด	๒:๒๑	สวท. เชียงใหม่
๗. มือบหอมแดง	๒:๒๒	สวท. เชียงใหม่
๘. ชนเผ่ายื่นหนังสือถึงเลขาธิการสหประชาชาติ	๒:๒๒	สวท. เชียงใหม่
๙. ประตุระบายลำน้ำปิง	๒:๑๕	สวท. เชียงใหม่
๑๐. มาบตาพุด ทุกข์ไม่สิ้นสุด	๓:๐๔	สำนักข่าวไทย อสมท

สารคดีวิทยุกระจายเสียง ประจำปี ๒๕๕๐ ที่ส่งเข้าประกวด มี ๗ เรื่อง ประกอบด้วย

สารคดี	นาที	ผู้ส่ง
๑. ครูใต้ เขี่ยของสถานการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดน	๑๔:๑๐	วิทยุจุฬาฯ (๒ ตอน)
๒. พ.ร.บ. หลักประกันสุขภาพฯ กม. เสือกระดาษ	๕:๒๓	วิทยุจุฬาฯ
๓. โรงเรียนในฝันของเด็กพลัดถิ่น	๔:๔๒	สำนักข่าวไทย อสมท
๔. สื่อบุลา เด็กเถื่อนเพราะรัฐ	๕:๒๑	สำนักข่าวไทย อสมท
๕. ภิกษุสันดานกา เรื่องจริงหาใช่หมิ่นสงฆ์ (๒ ตอน)	๓๖:๓๘	วิทยุผู้จัดการ
๖. หุดหุดศาลฎีกา หุดทำลายเอกราชศาลไทย	๑๖:๒๘	วิทยุผู้จัดการ
๗. แค้ใช้สิทธิ ต้องแลกด้วยชีวิตเขียวหรือ	๑๕:๑๕	วิทยุผู้จัดการ

ผลการตัดสิน

๑. ประเภทข่าวประกอบเสียง

๑.๑ ข่าวประกอบเสียงยอดเยี่ยม ไม่มีผู้ใดจากสถานีใดได้รับรางวัล อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ เห็นสมควรให้ข่าว ‘มาบตาพุด ทุกข์ไม่สิ้นสุด’ ของสำนักข่าวไทย อสมท FM ๑๐๐.๕ โดยนายนิพนธ์ ตั้งแสงประทีป เป็นข่าวประกอบเสียงดีเด่น ได้รับเงินรางวัล ๒๐,๐๐๐ บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

๑.๒ ข่าวประกอบเสียงชมเชย ได้แก่ข่าว ‘เหยื่อแชร์ข่าวสารเข้าแจ้งความกับตำรวจ’ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ โดยนางสาวธนวันต์ ชุมแสง ได้รับเงินรางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

๒. ประเภทสารคดีวิทยุ

๒.๑ สารคดีวิทยุกระจายเสียงยอดเยี่ยม เงิน ๓๐,๐๐๐ บาท พร้อมโล่เกียรติยศ ไม่มีผู้ใดจากสถานีใดได้รับรางวัล

๒.๒ สารคดีวิทยุกระจายเสียงชมเชย ได้แก่สารคดี เรื่อง ‘สื่อบุลา เด็กเถื่อนเพราะรัฐ’ ของสำนักข่าวไทย อสมท FM ๑๐๐.๕ โดยนายนิพนธ์ ตั้งแสงประทีป ได้รับเงินรางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมโล่เกียรติยศ

ภาพรวมข่าวและสารคดี ปี ๒๕๕๐

ข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ปีก่อนหน้า

๑. ผลงานข่าวประกอบเสียง โดยเฉพาะสารคดีเชิงข่าว มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยใช้คนเป็นศูนย์กลางในการนำเสนอ ไม่ใช่เรื่องอภิสิทธิ์ชน ไม่ใช่โครงการใหญ่ แต่เป็นเรื่องของชีวิตคนทั่วไป ซึ่งสื่อวิทยุกระจายเสียงเข้าถึงได้ ถ้าบรรยากาศนี้กระจายออกไป วิทยุกระจายเสียงจะสามารถจุดประเด็นนำไปสู่การแก้ปัญหาได้

๒. แม้ปริมาณยังไม่มาก แต่คุณภาพได้มาตรฐานขึ้น ทำให้เห็นคุณค่าของงานวิทยุ เห็นความตั้งใจของผู้ผลิตงานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์

๓. แม้จะเป็นสื่อเล็ก สังกัดเล็ก คนตัวเล็ก แต่ก็ได้แสดงให้เห็นว่ามีสิทธิเท่าเทียมกันในเรื่องของผลงาน

๔. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และวิทยุจุฬาฯ ให้ความสำคัญกับรายการสารคดี และให้โอกาสแก่ผู้สื่อข่าวหรือเจ้าหน้าที่ ได้มีโอกาสผลิตรายการดี ๆ มีคุณภาพ

๕. สถานีวิทยุเครือข่ายระดับชาติ อาทิ อสมท สถานีวิทยุของกองทัพ ทั้งกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ น่าจะพิจารณาจัดสรรเวลาแก่รายการข่าวประกอบเสียง โดยเฉพาะเวลาสำหรับรายการสารคดี ทั้งที่เป็นสารคดีทั่วไปและสารคดีเชิงข่าว ให้สอดคล้องกับสัดส่วนของสถานีที่ครอบครอง

๖. การผลิตสารคดีวิทยุอยู่ที่แกนของเรื่อง ต้องชัดและหลากหลายในรูปแบบการนำเสนอมาหนุนเสริมเรื่องให้ชัดเจน

ข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ปีนี้

๑. มีจำนวนชิ้นงานทั้งข่าวประกอบเสียงและสารคดีวิทยุกระจายเสียงเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า แต่จำนวนผู้ส่งเข้าประกวดยังไม่กว้างขวาง ทราบว่าทางสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยมีความพยายามในการหาช่องทางเผยแพร่และเชิญชวนผู้ประกอบการวิชาชีพนี้ให้ส่งผลงานข่าวและสารคดีเข้าประกวด แต่ก็ยังไม่ถึงดวงดาว สาเหตุน่าจะมาจาก ๒ ประการ

๑.๑ นโยบายของแต่ละสถานีที่เปิดโอกาสให้มีรายการประเภทนี้มากน้อยแค่ไหน เพราะการทำข่าวและสารคดีแบบนี้ใช้ทั้งคน ต้นทุน และเวลา ซึ่งสถานีไหนไม่พันค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น

๑.๒ ผู้ประกอบการวิชาชีพเก็บโอกาสในการทำงานอย่างมืออาชีพ แต่ละวันที่ผ่านไปก็เหนื่อยแล้ว ใครจะยอมเหนื่อยเพิ่มขึ้นเพื่อผลิตงานอย่างมืออาชีพ นี่คือสิ่งที่ทำลายผู้ประกอบการวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงทุกคน

๒. ผู้ส่งชิ้นงานเข้าประกวดบางคนยังขาดความเข้าใจในเรื่องการรายงานข่าวประกอบเสียง และการผลิตสารคดีวิทยุกระจายเสียงอยู่บ้าง ทำให้ผลงานบางชิ้น ซึ่งมีความน่าสนใจในประเด็นของเรื่องต้องตกไป ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากต้นน้ำด้วยเหมือนกัน นั่นคืออาจารย์นิเทศศาสตร์แต่ละคนแต่ละสถาบันการศึกษาก็แต่ละอย่าง นิสิตนักศึกษาซึ่งมีที่มาต่างกันอยู่แล้วจึงยิ่งต่างกันไปใหญ่ เมื่อเข้ามาประกวดวิชาชีพจึงไปกันคนละทางสองทาง

๓. การประกวดที่ผ่านมา รวมทั้งปีนี้ที่วัดกันด้วยผลงานเพียงชิ้นใดชิ้นหนึ่ง ซึ่งไม่ได้ตอบโจทย์ในฐานะที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนเท่าใดนัก เพราะไม่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในทางสร้างสรรค์ต่อสังคม การหยิบผลงานข่าวหรือสารคดีเพียงชิ้นเดียวมาวิจารณ์เป็นการประกวดข่าวและสารคดีฝึกปฏิบัติของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานิเทศศาสตร์ ไม่ใช่มืออาชีพ

ข้อเสนอแนะ

๑. สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย คงต้องพยายามเผยแพร่และเชิญชวนกันต่อไป โดยเฉพาะการยกย่องผู้ได้รับรางวัล ให้คนในวิชาชีพได้เห็นเป็นตัวอย่าง

๒. เรื่องความเข้าใจในการทำข่าวประกอบเสียงและสารคดีวิทยุ นั้น สมาคมฯ และสถาบันการศึกษา น่าจะนำวิชาชีพกับวิชาการมาผนวกกันอย่างจริงจัง แล้วอาจทำเป็นคู่มือที่มีทั้งแนวทางและตัวอย่าง ซึ่งจะใช้ได้ทั้งงานสอนในสถาบันการศึกษาที่เป็นแนวทางเดียวกัน และใช้ได้ทั้งในสนามสำหรับมืออาชีพ

๓. ควรมีการปรับเปลี่ยนการประกวดได้แล้ว ควรพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไม่ใช่เป็นรายชิ้น ในเรื่องหนึ่ง ๆ อาจมีหลายชิ้น ทั้งข่าวประกอบเสียง สารคดีเชิงข่าว บทความ และอื่น ๆ แต่รวมแล้วเป็นเรื่องเดียวกัน เพื่อส่งเสริมคนทำงานให้บรรลุปรัชญาแห่งวิชาชีพตามหน้าที่และบทบาทของสื่อมวลชน โดยเพิ่มมูลค่าจากการรวมรางวัลให้เหลือประเภทเดียวสำหรับมืออาชีพ ส่วนฝึกปฏิบัติเป็นรายชิ้นเหมือนเดิม

๔. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

(๑) เมื่อไปทำข่าวการประชุมสัมมนา ถ้าเกิดจากเวที ควรรายงานว่าเป็นการประชุม และผู้เข้าร่วมประชุมมีความเห็น

(๒) การทำข่าว ควรนำประเด็นมาไว้ตรงกลางเพื่อดูว่าใครเกี่ยวข้องบ้าง ถ้าไม่ทำเช่นนั้นเงินเคย จะทำให้ไม่รู้จักรักการวิเคราะห์ และจะวิเคราะห์ที่ไม่เป็น

(๓) การทำข่าว แม้เมื่อได้ประเด็นมาแล้ว แต่ไม่ค้นคว้า ได้แต่รายงาน ตำรวจว่าอย่างนี้ ชาวบ้านว่าอย่างนั้น เมื่อไม่ค้นคว้า ก็ไม่มีคำว่า ‘ทำไม’ อันจะทำให้ข่าวขาดความหลากหลายและขาดมุมมอง หรือไม่รอบด้าน

(๔) ส่วนสารคดี สิ่งสำคัญที่สุดคือรูปแบบ (design) ภายใต้รูปแบบต้องมีแก่นความคิด (theme) ภายใต้แก่นความคิดจะนำเสนอด้วยวิธีการอะไร แล้วจึงนำมาเรียงมองจากในไปนอก (inside out) และจากนอกมาใน (outside in) มีการเจียระไนให้เป็นรายการที่กระตุกผู้ฟัง

‘มาบตาพุด ทุกข์ไม่สิ้นสุด’^๑

ข่าวประกอบเสียงดีเด่น

ผู้ประกาศ	<p>ปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นกับชาวบ้านในชุมชน ๒๕ แห่งโดยรอบนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง มานานหลายสิบปี ได้ส่งผลให้ชาวบ้านกลับมารวมตัวกันเรียกร้องให้ภาครัฐแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังอีกครั้ง</p> <p>ลุงน้อย ใจตั้ง หนึ่งในชาวบ้านที่เกิดและอาศัยอยู่ในพื้นที่มาบตาพุดบอกว่า ครอบครัวญาติพี่น้องได้รับผลกระทบจากมลพิษที่มาจากนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด โดยมีญาติพี่น้องต้องตายไปเพราะสาเหตุจากโรคมะเร็งหลายคน ขณะที่ภรรยาแม้ยังมีชีวิตอยู่แต่ก็ต้องป่วยเพราะโรคมะเร็งเช่นกัน ทั้งที่ก่อนจะมีนิคมอุตสาหกรรมฯไม่เคยมีชาวบ้านป่วยเป็นโรคมะเร็งหรือโรคภูมิแพ้</p>
ลุงน้อย	<p>สมัยก่อนที่เรามา ก่อนที่โรงงานยังไม่มา การเจ็บป่วยมันก็มี แต่ก็ไม่เห็นว่ามันจะซุ่มเหมือนอย่างนี้ แต่เดี๋ยวนี้ทำไมมันถึงซุ่มขึ้นซุ่มขึ้น แต่นี้ลุงก็ไม่ได้บ่รักปรา เออว่าโรงงานนั้นโรงงานนี้ เพราะโรงงานแถวนี้มันเยอะ แล้วมลภาวะมันก็สารพัดที่มันจะมี เราก็คงไม่รู้ว่ามีฝุ่นตัวไหนที่มันร้ายแรงหรือละอองตัวไหนที่ร้ายแรง เราก็อวม ๆ ว่า มันมาจากโรงงานทั้งสิ้น</p>
ผู้ประกาศ	<p>ข้อเรียกร้องของชาวบ้านรอบนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดคือ ให้ประกาศพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมเป็นเขตควบคุมมลพิษ และชะลอการเปิดโครงการในเฟสที่สามของนิคมอุตสาหกรรม รวมถึงให้มีการเยียวยาให้กับชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ</p> <p>นายสุทธิ อัญญาสัย ผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก ระบุว่า จากการสำรวจของเครือข่ายพบว่า มีชาวบ้านป่วยเป็นโรคทางเดินหายใจและโรคมะเร็งประมาณร้อยละ ๓๐ ของชาวบ้านทั้งหมด หรือประมาณ ๑,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่จะเป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่เป็นเวลานานและได้รับการสะสมของมลพิษอย่างต่อเนื่อง ชาวบ้านจึงต้องการให้มีการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และยุติการตายผ่อนส่งของชาวบ้านในพื้นที่</p>
สุทธิชัย	<p>ข้อเท็จจริงมีชาวบ้านที่เจ็บป่วยที่เราเห็นเป็นที่ประจักษ์อยู่แล้ว แล้วก็ยังมีข้อมูลการเสียชีวิตด้วยนะครับ คือเราอาจจะต้องมาศึกษาและก็มาดูกันนะครับว่าตอนนี้ความ</p>

^๑ ออกอากาศในรายการ ๑๐๐.๕ อุษาคเนย์ สำนักข่าวไทย อสมท FM ๑๐๐.๕ เมกะเฮิรตซ์ โดยนิพนธ์ ตั้งแสงประทีป เมื่อ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๑.๐๐ น.

	เจ็บป่วยนั้นเกิดจากปัจจัยใดบ้างนะครับ และต้องแน่นนอนครับ ที่ผมว่าแหล่งมลพิษที่เกิดจากแหล่งอุตสาหกรรมก็มีส่วน เพราะนี่น่าจะจะต้องมีมาตรการที่จะต้องมาพิจารณาเรื่องนี้อย่างถี่ถ้วนอีกที และก็อยากให้คนป่วยที่เกิดจากการเจ็บป่วยจากมลพิษทางอุตสาหกรรมต้องเสียเปล่า นะครับ
ผู้ประกาศ	<p>นายอุทัย จันทิมา ผู้ว่าการ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งลงมาตรวจสอบเรื่องดังกล่าวหลังชาวบ้านร้องเรียน ยอมรับว่า มีผู้ประกอบการ ๖ รายใหญ่ ปล่อยมลพิษรวมกันแล้วเกินกว่าร้อยละ ๘๐ ของค่ามลพิษที่วัดได้ในนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุดทั้งหมด ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ โดยสารอินทรีย์ระเหยดังกล่าวเป็นต้นเหตุให้เกิดโรคมะเร็ง และได้ร่วมประชุมหารือกับชาวบ้านถึงแนวทางแก้ไขปัญห โดยเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ จัดทำแผนปฏิบัติการลดการปล่อยมลพิษในนิคมภายใน ๑ ปี และตั้งกองทุนดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ แต่ปฏิเสธการรับข้อเสนอของชาวบ้านเรื่องการประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ ทำให้ชาวบ้านยังคงไม่พอใจต่อแนวทางการแก้ไขปัญห โดยมองว่าเป็นการแก้ไขปัญหที่ปลายเหตุเท่านั้น</p> <p>นิพนธ์ ตั้งแสงประทีป สำนักข่าวไทย รายงาน</p>

แม้ข่าว ‘มาตาพุด ทุกข์ไม่สิ้นสุด’ จะไปไม่ถึงดวงดาว คือ ไม่ได้รับการยกย่องให้เป็นข่าวยอดเยี่ยม แต่คณะกรรมการ ก็เห็นตรงกันที่ข่าวนี้ น่าจะเหนือกว่าคำว่า ‘ชมเชย’ จึงได้มีมติให้เป็นข่าว ‘ดีเด่น’ โดยลดเงินรางวัลจาก ๓๐,๐๐๐ บาท เหลือ ๒๐,๐๐๐ บาท

จุดเด่นของข่าวชิ้นนี้อยู่ที่บริบทที่มองไปทั้งข้างหน้า ข้างหลัง และข้าง ๆ

‘เหยื่อแชร์ข่าวสารเข้าแจ้งความกับตำรวจ’^๒

ข่าวประกอบเสียงชมเชย

ผู้ประกาศ	<p>ประชาชนที่ถูกหลอกจากบริษัทแชร์ข่าวสารเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หลังถูกโกงเงินรวมหลายร้อยล้านบาท</p> <p>ที่สถานีตำรวจภูธรช่างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนกว่า ๑๐๐ คน ที่ถูกบริษัทร่วมทุนค้าปลีก จำกัด ซึ่งมีนายรชต ชวาลาอกนิษฐ์ เป็นผู้ดำเนินการ ได้จับโกงประชาชนโดยมีพฤติกรรมหลอกให้ซื้อหุ้นข่าวสารด้วยอัตราตอบแทนเกินจริง คือลงทุนด้วยเงิน ๑,๔๕๐ บาทต่อหุ้น ได้ข่าวสาร ๑ กระสอบ ถ้าไม่ต้องการข่าวสาร ให้ขายคืนบริษัทราคากระสอบละ ๘๐๐ บาท เท่ากับลงทุน ๖๕๐ บาท ภายในระยะเวลา</p>
-----------	--

^๒ รายการข่าวท้องถิ่น สวท เชียงใหม่ เอฟเอ็ม ๙๓.๒๕ และ ๙๘.๐ เมกะเฮิรตซ์ โดยธนวันต์ ชุมแสง เมื่อ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และ สวท กรุงเทพฯ เอฟเอ็ม ๙๒.๕ เมกะเฮิรตซ์ เมื่อ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เวลา ๒๑.๐๐ น.

	<p>๘๐ วัน จะได้รับเงินรวม ๒,๐๐๐ บาท ชาวบ้านหลงเชื่อนำเงินไปลงทุนจำนวนมาก ต่อมา พบว่าบริษัทดังกล่าวไม่จ่ายเงินคืน ล่าสุด ประชาชนผู้เดือดร้อนได้เข้าแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยกล่าวว่าเป็นที่พึ่งสุดท้ายที่คาดว่าจะสามารถติดตามเงินกลับคืนมาให้พวกตนได้ โดยบางคนต้องกู้หนี้ยืมสิน บางคนเป็นเกษตรกรชาวไทยภูเขาที่กลุ่มมีจนาชีพดังกล่าวไปหลอกให้มาลงทุน ในจำนวนนี้ยังมีชาวต่างชาติที่มีเพื่อนชาวไทยชักชวนหลอกให้นำเงินมาลงทุนด้วย</p>
<p>ผู้ถูกหลอก</p>	<p>ก็มีคนชักชวนไปลงทุนลงหุ้นเราก็ไม่รู้ที่หุ้นอะไรเขาก็พาไปครั้งแรกก็ไม่ลงคะเขาก็ดึงไปอีกเขาก็บอกไปดูก่อนนะเขาก็ไม่ได้บังคับอะไรก็เผื่อไปดูมันหนีไปแล้ว ที่แรกมันไม่รู้ นะ เขามาเป็นเพื่อน ๆ กัน เราไปซื้อข้าวสาร เขาก็บอกว่าอีกหน่อยไม่เอาข้าวสารเราก็เอาเป็นตั้งก็ได้ เราก็เอา ข้าวสารไม่เอา เอาเงิน เราก็ตกลงเอาเงิน ก็เสียไป ๒๖,๐๐๐</p>
<p>ผู้หญิง</p>	<p>ก็ ๖๕,๐๐๐ ก็เขาไปสร้างบริษัทใหม่ดูมันคง ก็อย่าเพิ่งเชื่อง่าย ๆ ละกัน ก็ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ก็ขอโทษนะคะ เกิดจากความโลภอยากได้เงินมาแบบง่ายเนอะ ก็เลยเสียเงินไปทั้งหมด</p>
<p>ผู้ประกาศ</p>	<p>สำหรับการดำเนินการลักษณะแชร์ลูกโซ่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีการแพร่ระบาดอย่างมาก มีประชาชนถูกหลอกนับพันราย มูลค่าความเสียหายจากการประเมินเบื้องต้นหลายร้อยล้านบาท ล่าสุดจังหวัดเชียงใหม่ได้เรียกประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและออกประกาศเตือนประชาชนเป็นระยะ โดยโทษของผู้กระทำความผิดกรณีดังกล่าวจะต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติการกู้ยืมที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๔ บังคับใช้อัตราโทษจำคุก ๕ – ๑๐ ปี ปรับ ๕๐๐,๐๐๐ – ๑ ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งผู้เดือดร้อนกลุ่มดังกล่าวนี้เป็นกลุ่มแรกที่แจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภายหลังรอเวลามาระยะหนึ่งไม่ได้รับการติดต่อจากตัวแทนบริษัทแชร์ข้าวสาร</p> <p>ธนวันต์ ชุมแสง สวท. เชียงใหม่ รายงาน</p>

จุดเด่น

๑. ประเด็นชัด เข้าใจง่าย
๒. แม้จะมีที่มาจากข่าวโรงพัก แต่สามารถให้ข้อมูลพื้นฐาน และให้ข้อมูลด้านกฎหมาย
๓. ให้ผู้เสียหายได้แสดงสถานภาพความเดือดร้อน ได้ภาพ เห็นอารมณ์ เห็นความสูญเสีย
๔. เป็นการรายงานข่าวที่มีจุดยืน ดูแลผลกระทบของประชาชน

ข้อสังเกต

‘จังหวัดเชียงใหม่’ ไม่ใช่คน การรายงานว่า จังหวัดเชียงใหม่ได้เรียกประชุม คำถามตามมา สำหรับผู้ฟังทั่วไปก็คือ ใครเรียกประชุม ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือใคร

‘สื่อบุลา...เด็กเถื่อนเพราะรัฐ’^๓

สารคดีวิทยุชมเชย

เสียงประกอบ	เสียงงานวันเด็ก
ผู้ประกาศ	แม้จะดูว่าเร่ร่อนสนุกสนานในวันเด็กที่เวียนมาบรรจบอีกครั้งหนึ่งในปีนี้ แต่ทว่างานวันเด็กของเด็กหญิงสื่อบุลา ที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ก็ยังคงเป็นงานวันเด็กไร้สัญชาติเหมือนเช่นทุกปีที่ผ่านมา
ดนตรี	
สื่อบุลา	บอกว่าเราไม่ได้ค่ะ พี่ชายได้ แต่เราไม่ได้ค่ะ ก็อยากให้เรียนสูง ๆ ค่ะ แต่ไม่มีบัตรค่ะ
ผู้ประกาศ	น้ำเสียงของเด็กหญิงสื่อบุลา เซกของอาทู่ ที่บอกถึงความต้องการที่จะได้สัญชาติเหมือนผู้เป็นพี่ชายทั้งสองคน แม้จะไม่รู้ถึงสิทธิที่จะได้รับจากการมีสัญชาติมากนัก เพราะวัยเพียง ๑๑ ปี อีกทั้งสีหน้าและแววตาที่ดูเหมือนจะตั้งคำถามด้วยความสงสัยและไม่เข้าใจเมื่อได้รับคำอธิบายว่าสาเหตุที่เธอไม่ได้รับสัญชาติไทยเพราะกฎหมายเรื่องสัญชาติ ขณะที่อาชีผู้เป็นพ่อและอาลีแซพี่ชายของสื่อบุลาเอง ก็ไม่เข้าใจถึงเหตุผลเช่นกัน เพราะพี่ชายของสื่อบุลาทั้ง ๒ คน รวมทั้งสื่อบุลา เป็นพี่น้องท้องเดียวกันและมีพ่อแม่คนเดียวกัน
อาชี	สื่อบุลามันได้ อย่างนี้ เฉพาะยังไม่รู้ เราอยากให้มีหนังสือด้วย
อาลีแซ	งง ๆ ครับ ว่าทำไม พี่ชายสองคนได้ แต่น้องไม่ได้ เพื่ออนาคตครับ การเรียนบ้าง การทำงานบ้าง ทุกอย่างมันต้องใช้บัตร
ผู้ประกาศ	รศ. ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อธิบายถึงสาเหตุที่สื่อบุลาไม่ได้รับสัญชาติไทยว่า เป็นเพราะพระราชบัญญัติสัญชาติปี ๒๕๐๘ แก้ไขปี ๒๕๓๕ มาตรา ๗ ทวิ (๓) ที่ระบุไว้ว่า คนที่เกิดหลังเดือนกุมภาพันธ์ปี ๒๕๓๕ ที่มีพ่อแม่เป็นคนต่างด้าวจะไม่ได้รับสัญชาติไทย ทำให้เด็กหญิงสื่อบุลาที่เกิดปี ๒๕๓๙ ไม่ได้รับสัญชาติและไม่ได้รับสิทธิต่าง ๆ ที่เด็กไทยควรจะได้รับอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา สุขภาพ หรือการออกไปหางานทำเพื่อโตขึ้น ที่ดูจะหนักหนาสาหัสกว่านั้นคือ สื่อบุลา ยังอยู่ในสถานะคนเถื่อน หรือคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอีกด้วย
ดร. พันธุ์ทิพย์	ครั้งหนึ่งของครอบครัวนั้นเป็นคนสัญชาติไทยซะด้วยซ้ำ กับตัวน้องเป็นคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย ซึ่งน้อง จะถูกจำกัดสิทธิในทุกด้านเลยคะ น้องจะมีความยากลำบากที่จะออกไปศึกษาต่อนอกพื้นที่ น้องจะไม่มีสิทธิทางสาธารณสุข น้องจะไม่มีสิทธิในการถือครองที่ดิน ซึ่งเป็นบ้านของน้องเอง อันนี้ ในขณะที่พวกพี่ ๆ ไม่มีปัญหาตรงนี้เลย
ดนตรี	
ผู้ประกาศ	ข้อมูลจากมูลนิธิกระจกเงา ซึ่งทำงานร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษาและแนวทางแก้ไขการไร้สถานะทางกฎหมาย สภานิติบัญญัติแห่งชาติระบุว่า มีเด็กที่

^๓ ออกอากาศในรายการ ๑๐๐.๕ อุษาคเนย์ สำนักข่าวไทย อสมท เอฟเอ็ม ๑๐๐.๕ เมกะเฮิรตซ์

โดยนิพนธ์ ตั้งแสงประทีป เมื่อ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๑.๐๐ น.

	ต้องประสบชะตากรรมเช่นเดียวกับสื่อบลูจำนวนประมาณหนึ่งหมื่นคน ขณะที่ต้นเหตุของปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น คือ มาตรา ๗ ทวิ (๓) ของพระราชบัญญัติสัญชาตินั้น นางเตือนใจ ดีเทศน์ ประธานคณะกรรมการสิทธิการระบุว่า กฎหมายดังกล่าวขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ไทยได้ลงนามในภาคีไว้ จึงถือว่ารัฐไทยเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายระหว่างประเทศและสมควรที่จะมีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว
เตือนใจ	เรื่องของมาตรา ๗ ทวิ วรรค ๓ ทางกรรมาธิการวิสามัญคงจะได้นำเรื่องนี้มาศึกษาและรายงานต่อที่ประชุมใหญ่นะคะว่า จะเสนอให้มีการแก้ไข เพราะว่าเหตุของปัญหาคือกฎหมายที่ไปตรอนสิทธิในะคะและที่สำคัญคือกฎหมายจะไปบัญญัติให้คนที่ไม่ได้กระทำความผิดเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้ อันนี้เป็นหลักสากลสากลของกฎหมายทั่วโลก
ดนตรี	
ผู้ประกาศ	เด็กหญิงสื่อบลู ตัวอย่างของเด็กไทยที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยเพราะนิติรัฐ ในวันที่เธอลืมตาดูโลก ไม่มีใครรู้ว่าผืนแผ่นดินที่เกิดแห่งนี้ จะไม่รับรองสถานะของเธอ ทำให้ไม่ได้สิทธิของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับเด็กอื่น ๆ ที่เกิดบนแผ่นดินเดียวกัน สื่อบลูและเด็กอีกหลายคนประสบชะตากรรมและมีสถานะเป็นเด็กเถื่อนในวันนี้จึงได้แต่ฝัน และตั้งความหวังถึงวันที่จะได้เป็นเด็กไทยและเป็นเจ้าของงานวันเด็กที่ไม่มีคำว่าไร้สัญชาติต่อท้ายอีกต่อไป นิพนธ์ ตั้งแสงประทีป สำนักข่าวไทย รายงาน

จุดเด่น

๑. เปิดประเด็นด้วยงานวันเด็ก แล้วจบลงที่วันเด็ก นำคำสำคัญมาใช้ ทั้งท้ายชวนให้คิด
๒. เป็นสารคดีที่สามารถนำเสนอให้เข้าไปอยู่ในใจคนได้
๓. เลือกรื่องเล็ก แต่สะท้อนปัญหาใหญ่ สิทธิมนุษยชนชัดเจน
๔. ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับการเป็นสารคดี

ข้อสังเกต

๑. ใช้เพลงอย่างไร้คุณค่า แต่เห็นความพยายามในการเลือกเพลง
๒. ขาดข้อมูลด้านกรมการปกครอง ซึ่งมีความสำคัญในฐานะหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ
๓. คุณภาพเสียงด้อย

หมายเหตุ

ข่าวประกอบเสียง

คือการรายงานข่าวที่ผู้สื่อข่าวได้เลือกใช้เสียงบรรยากาศในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เสียงประกอบจากแหล่งข่าว หรือแหล่งข้อมูล และเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับข่าว มาประกอบข่าว

ออกอากาศ เพื่อเสริมให้เนื้อหา มีน้ำหนักและความน่าเชื่อถือ รวมทั้งทำให้ข่าวมีสีสันมากกว่าการรายงานแต่เสียงของผู้สื่อข่าวเพียงอย่างเดียว

ปัจจุบันการรายงานข่าวทางสถานีวิทยุส่วนใหญ่ในประเทศไทย มักจะเน้นที่การรายงานของผู้สื่อข่าวเป็นหลัก มีอยู่บ้างที่นำเสียงผู้ให้สัมภาษณ์มาใช้ประกอบข่าว แต่การใช้เสียงดังกล่าวมักจะไม่ค่อยได้มาตรฐาน อาทิ บทนำเข้าเสียง (cue) มักจะซ้ำกับเนื้อหาในเสียงสัมภาษณ์ คุณภาพของเสียงต่ำจนฟังไม่รู้เรื่อง ซึ่งอาจจะเกิดจากเครื่องมือที่ด้อยคุณภาพหรือผู้สื่อข่าวขาดความเอาใจใส่ ไม่ได้ใช้เสียงสัมภาษณ์เพื่อการสื่อข่าวที่ดีพอ ทั้งในแง่เทคนิคการนำเสนอและการสื่อข่าว เป็นต้น

ข่าวประกอบเสียงที่ดีจะสะท้อนคุณสมบัติของผู้สื่อข่าววิทยุดังต่อไปนี้

๑. ทักษะในการจับประเด็นข่าว
๒. ทักษะในการสัมภาษณ์และเลือกใช้เสียงสัมภาษณ์
๓. ทักษะในการเขียน การสร้างความสมดุลของข่าว และการรายงานข่าว
๔. ทักษะในการจัดโครงสร้างข่าว ไม่ใช่เสียงประกอบโดยขาดหลักการสื่อความหมาย
๕. ทักษะในการใช้เทคนิคการทำข่าววิทยุ

สารคดีวิทยุ

คือการนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวเรื่องใดเรื่องหนึ่งทางวิทยุได้อย่างน่าสนใจ โดยใช้ศิลปะและองค์ประกอบทางเสียงอย่างน้อย ๒ ประเภท จากเสียงประกอบประเภทต่าง ๆ เช่น รายงานผู้สื่อข่าว เสียงสัมภาษณ์ เสียงธรรมชาติ เสียงดนตรี เสียงบุคคลหรือเหตุการณ์ในอดีต เป็นต้น โดยนำเสียงแต่ละประเภทมาแทรกเป็นระยะ ๆ อย่างเหมาะสม สารคดีวิทยุที่ดีจะสามารถให้ภาพให้อารมณ์ ความรู้สึกกับผู้ฟังอย่างมาก

สารคดีวิทยุไม่ควรจะสั้นจนเกินไป เนื่องจากอาจได้ใจความไม่ครบถ้วน ความยาวขั้นต่ำอยู่ที่ประมาณตั้งแต่ ๒ นาทีขึ้นไป ส่วนความยาวโดยรวมขึ้นอยู่กับรูปแบบและเนื้อหารายการ ตลอดจนเวลาในการออกอากาศ

สารคดีวิทยุที่ดีจะสะท้อนคุณสมบัติของผู้สื่อข่าววิทยุดังต่อไปนี้

๑. ทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูลรอบด้าน
๒. ทักษะในการเลือกประเด็น
๓. ทักษะในการเขียนข่าว เสนอรายงานที่สมดุลในการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์และองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การเลือกเสียงประกอบ (clip) ที่สามารถเล่าเรื่องได้เหมาะสมที่สุด
๔. ทักษะในการสัมภาษณ์
๕. ทักษะในการใช้เสียงประกอบเพื่อให้เกิดภาพได้อย่างเหมาะสมจะไม่สะเปะสะปะไร้ทิศทาง ไม่ว่าจะเป็นเสียงเหตุการณ์ (sound effect) เพลง หรือเสียงสัมภาษณ์เพื่อสร้างสีสันกับสารคดี โดยที่ไม่ก่อให้เกิดความสับสน

ความเห็นคณะกรรมการตัดสิน รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี พ.ศ. 2550

ประเภท ข่าว-สารคดีเชิงข่าว โทรทัศน์

มีผลงานส่งเข้าประกวด 43 เรื่อง จาก 8 หน่วยงาน

รางวัลชมเชย เรื่องแรก ได้แก่ “โสมแดงทิ้งถิ่น” จาก สถานีโทรทัศน์ ASTV News 1 ได้รับได้รับโล่เกียรติยศ พร้อม เงินรางวัล จำนวน **20,000** บาท

เรื่องย่อ

รายงานได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับขบวนการ “นายหน้า” เพื่อนำชาวเกาหลีเหนือลักลอบเข้ามาในประเทศไทย และใช้เป็นทางผ่านในการให้ที่พักพิง โดยได้รับค่าจ้างเมื่อผู้ลี้ภัยเหล่านั้นเดินทางไปสู่ประเทศเกาหลีใต้ได้อย่างปลอดภัยตามกระบวนการขอลี้ภัย และยังมีขบวนการ “มนุษยธรรม” ซึ่งเกิดขึ้นจากองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรการกุศล และด้านศาสนาของเกาหลีที่อยู่ในประเทศไทย ยื่นมือเข้าช่วยเหลือ กอดตันให้ไทยเร่งดำเนินการส่งชาวเกาหลีเหนือที่ลักลอบเข้ามา เป็นผู้ลี้ภัยไปยังเกาหลีใต้ได้โดยเร็ว

จุดเด่น

- คณะกรรมการชื่นชมทีมงานได้ติดตามหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยความยากลำบาก เป็นกระบวนการทำงานข่าวที่ต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการสืบค้นข้อมูลเพื่อนำมาเปิดเผย และให้รายละเอียดของเรื่อง เส้นทางหลบหนี ฯลฯ
- วิธีการเดินเรื่อง ทำได้น่าสนใจ ชวนติดตาม

ข้อเสนอแนะ

- ควรทำให้ความเป็นข่าวชัดเจนมากขึ้นกว่านี้ และเชื่อมโยงประเด็นให้เป็นเรื่องใกล้ตัวของคนไทย เพราะจะทำให้สามารถเชื่อมโยงความสนใจของผู้ชมได้ ทำให้รู้สึกเป็นเรื่องที่ใกล้ชิดมากขึ้น

สารคดีเชิงข่าวโทรทัศน์ รางวัลชมเชย ได้แก่ “เมืองโบราณซบจำปา” จาก สถานีโทรทัศน์ เนชั่น แชนแนล ได้รับได้รับโล่เกียรติยศ พร้อม เงินรางวัล จำนวน **20,000** บาท

เรื่องย่อ

นำเสนอตัวอย่างชาวบ้านในชุมชนเล็กๆ อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี ที่พยายามเข้าไปมีส่วนร่วมจัดการ และมีบทบาทในการอนุรักษ์ เมืองโบราณชัยจำปา ซึ่งเป็นโบราณสถาน ในท้องถิ่นของตนเอง แทนที่จะปล่อยให้กลายเป็นความรับผิดชอบและเป็นหน้าที่ของฝ่ายรัฐเพียงอย่างเดียว เป็นความพยายามจะรักษา โบราณสถานโบราณวัตถุไว้ที่ชุมชน เพื่อบอกเล่ารากเหง้าของตัวเองทำให้คนรุ่นหลังได้มีส่วนชื่นชม และภาคภูมิใจ ทำให้เห็นว่า ชุมชนก็มีความสามารถในการจัดการได้ แต่ก็ต้องการแรงสนับสนุนจากภาครัฐด้วย

จุดเด่น

- เป็นเรื่องราวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องเล็กๆของคนในชุมชน แต่การนำเสนอของนักข่าว ทำให้ประเด็นได้ถูกจุดความสนใจขึ้นอีกครั้ง เป็นความเปลี่ยนแปลง และเป็นการให้คุณค่าเชิงสังคม

- การนำเสนอประเด็นพิพาทกันในพื้นที่ เป็นเรื่องที่ดีดี เพราะส่วนใหญ่เรื่องราวของประวัติศาสตร์มักจะอยู่ในส่วนกลาง และเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน และไม่รู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ หรือต้องการร่วมดูแลรักษา ดังนั้น งานชิ้นนี้จึงอาจมีส่วนช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้กับชุมชนอื่นๆในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรและสมบัติของท้องถิ่นตัวเอง

- เทคนิคการถ่ายทำ มีความประณีต และมีแง่มุมที่น่าสนใจ ชวนติดตาม

ข้อเสนอแนะ

- ประเด็นและวิธีนำเสนอข้อมูล ยังไม่ชัดเจนในเรื่องว่า แหล่งโบราณสถานชัยจำปา มีรายละเอียดอย่างไร ควรเพิ่มเนื้อหาให้ลุ่มลึกกว่านี้

- พัฒนาและปรับสไตล์และลีลาของผู้ดำเนินรายการให้กระชับกระเฉง มีชีวิตชีวา เพื่อจะมีส่วนช่วยทำให้เรื่องน่าติดตามมากขึ้น โดยควรสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังถ่ายทอด

- ภาพเศียรพระ ไม่ควรเป็นภาพถ่ายภาพนิ่ง ควรไปบันทึกจากสถานที่จริง เพื่อความสมจริง และทำให้เห็นว่า ทีมงานได้ใช้ความพยายามในการรวบรวมข้อมูล เพื่อสร้างความน่าสนใจของเรื่อง

สารคดีเชิงข่าวโทรทัศน์ รางวัลชมเชย ได้แก่ **“ปัญหาเรื้อรุดึงห้อยกับสิทธิชุมชน”** จาก สำนักข่าวไทย อสมท ได้รับโล่เกียรติยศ พร้อม เงินรางวัล จำนวน **20,000** บาท

เรื่องย่อ

นำเสนอประเด็นผลกระทบของการท่องเที่ยวของเทศบาลเมือง อัมพวา จ.สมุทรสงคราม โดยเปิดตลาดน้ำย้อนยุคและมีเรือยนต์ เรือหางยาวนำชมหิ่งห้อยในตอนกลางคืนในคลองอัมพวา

เพราะการจัดการที่ด้อยประสิทธิภาพ ทำให้เรื่อนักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง สร้างความเดือดร้อน รำคาญและรบกวนชาวบ้านซึ่งอาศัยอยู่ริมคลอง นอกจากนี้ความเร็วของเรือทำให้เกิดคลื่นน้ำ กระแทกฝั่ง กัดเซาะตลิ่งทำให้ได้รับความเสียหาย ความไม่พอใจ บานปลายกลายเป็นความ ขัดแย้งจนกระทั่ง ชาวบ้านเลิกใช้วิธีตัดต้นลำพูซึ่งเป็นแหล่งอาศัยของหิ่งห้อยทิ้งไป ใน ท้ายที่สุดจังหวัดต้องเข้ามาจัดการปัญหา และจำกัดเวลาให้เรือแล่น เพื่อป้องกันการละเมิด สิทธิของชาวบ้านริมคลอง

จุดเด่น

-เป็นประเด็นเล็กในสังคม ที่นำเสนอแล้ว มีส่วนช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม ทำให้ ผู้ชม ตระหนักและไม่มองข้าม เรื่องสิทธิชุมชนของคนตัวเล็กๆ ในสังคม

ข้อเสนอ

- ควรสะท้อนข้อมูลให้รอบด้านและหลากหลายกว่านี้ เพื่อให้ผู้ชมเห็นแง่มุมต่างๆ ได้ครบถ้วน อันจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องได้ในที่สุด เช่น ความเห็นของฝ่ายผู้ขับเรือหางยาวหรือเรือ ยนต์ พานักท่องเที่ยวไปดูหิ่งห้อย เช่นเดียวกับชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ เดือดร้อนรำคาญยังไม่ถูกสะท้อนความเห็น ที่สำคัญคือ คือผู้บริหารที่รับผิดชอบเรื่องนี้ จะตัดสินใจอย่างไร ยัง ไม่ได้ถูกพูดถึงในเรื่องแต่อย่างใด

สารคดีเชิงข่าวโทรทัศน์ รางวัล ยอดเยี่ยม ไม่มีผู้ได้รับรางวัล

แต่คณะกรรมการมีมติให้เป็น รางวัล ดีเด่น ได้แก่ “เปิดปม...ป่าพรุแม่รำพึง” จาก

สถานีโทรทัศน์ TNN 24

(ทิวทัศน์ UBC 7) ได้รับได้รับโล่เกียรติยศ พร้อม เงินรางวัล จำนวน **20,000** บาท

เรื่องย่อ

ผลงานนี้นำเสนอประเด็นความขัดแย้งของชาวบ้านแม่รำพึง อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ กับ บริษัทสหวิริยา ซึ่งต้องการพัฒนาพื้นที่ป่าพรุ แม่รำพึงในการก่อสร้างโรงถลุงเหล็กและผลิต เหล็กกล้าครบวงจร มูลค่านับแสนล้านบาท แต่กลับถูกต่อต้านจากชาวบ้าน โดยอ้างว่า บริษัท มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินโดยมิชอบ อีกทั้งสภาพพื้นที่ป่าซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์มาก หากนำไป พัฒนาเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจเพียงอย่างเดียว ก็จะทำให้เกิดความสูญเสียอย่างมากและ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ สภาพแวดล้อม ซึ่งชาวบ้านจะได้รับความเดือดร้อนด้วยอย่าง หลีกเลี่ยงไม่ได้

จุดเด่น

- กลวิธีนำเสนอชาญฉลาด น่าสนใจการเปิดเรื่อง ใช้เสียงรตถ เรียกความสนใจผู้ชม และตัดสลับเสียงให้เห็นความคิดที่แตกต่าง หลากหลาย ทำได้น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะ

- เมื่อได้รับข้อมูล ควรศึกษาให้ละเอียดและลุ่มลึกมากขึ้นและใช้ความพยายามให้มากขึ้น เช่น ประเด็นเรื่องเอกสารสิทธิในที่ดินของบริษัทสหวิริยาในบริเวณป่าพรุแม่รำพึง ซึ่งเป็นประเด็นที่กลุ่มชาวบ้านตั้งข้อสังเกตว่า ได้มาโดยชอบหรือไม่ ทีมงานควรสืบค้นข้อมูลเชิงลึกและติดตามหลักฐานเพิ่มเติมจากกรมที่ดิน เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง

- การที่ทีมงานให้ความสนใจประเด็นนี้เป็นเรื่องน่าชื่นชม แม้จะมีได้เป็นผู้เปิดประเด็นด้วยตัวเองแต่ก็ควรศึกษาและค้นคว้าข้อมูลในเชิงลึกให้มากขึ้น เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ ให้มากกว่า การใช้ข้อมูลเฉพาะจากบุคคล องค์กรภาคสังคม และหน่วยงานต่างๆที่ร่วมเดินทางไปด้วย ซึ่งองค์กรเหล่านั้น ได้เป็นผู้เคลื่อนไหวหลักเองอยู่แล้ว และกระแส่วนใหญ่ของสังคมก็เสนอในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น หากต้องการสร้างความแตกต่าง ทีมงานก็ต้องมีข้อมูลที่ลึกและมากกว่าที่ผู้อื่นได้เสนอไปแล้ว

ประเภทข่าวเหตุการณ์

รางวัลชมเชย มีผู้ส่งผลงานเข้าประกวด 12 ชิ้น จาก 4 หน่วยงาน

ได้แก่..... “กลุ่มทหารรุมทำร้ายเด็กวัยรุ่น” โดย สถานีโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์

รับโล่เกียรติยศ พร้อมเงินรางวัล 20,000 บาท

เรื่องย่อ

ข่าวนำเสนอเหตุการณ์ ทหารที่ดูแลความสงบเรียบร้อยงานเทศกาลลำไย จังหวัดลำพูน ได้ก่อเหตุ รุมทำร้ายนักศึกษาที่ไปเที่ยวงานจนได้รับบาดเจ็บ ล่าสุด ผู้บังคับการ กรมทหารราบที่ 7 ได้สั่งตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว

จุดเด่น

-หากไม่มีนักข่าวในเหตุการณ์ ผู้เสียหายคงต้องเจ็บตัวฟรี โดยไม่สามารถหาผู้ทำความผิดมาลงโทษได้ สังคมสะท้อนใจจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่เนื่องจากการทำงานภายใต้ข้อจำกัดทำให้ประเด็นยังแคบเกินไป หากสถานีได้ช่วยขยายผลไปสู่เรื่องอื่นๆ เช่น การใช้อำนาจโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ การละเมิดสิทธิมนุษยชน ฯลฯ โดยใช้กรณีนี้เป็นจุดเริ่มต้น และเพิ่มเนื้อหาอื่นๆให้รอบด้าน ก็จะทำให้ข่าวมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- ช่างภาพอยู่ในมุมไม่เหมาะสม ทำให้มุมและเทคนิคการถ่ายภาพ ไม่ชัดเจน เบลอ ภาพถ่ายในมุมที่มืด อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการเข้าใจข้อจำกัดของคนทำงาน กรณีเช่นนี้ สถานี จะมีส่วนช่วยเพิ่มเติม และหาแง่มุมของเรื่องราว หรือใช้เทคนิค กราฟฟิกด้านการตัดต่อ ทำให้เรื่องรอบด้านและน่าสนใจมากขึ้น

รางวัลข่าวเหตุการณ์ ยอดเยี่ยม ได้แก่..... **“นาทีระเบิดใต้”** โดย **สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์** รับโล่เกียรติยศ พร้อมเงินรางวัล 50,000 บาท

เรื่องย่อ

เป็นการบันทึกภาพเหตุการณ์ระเบิดรถจักรยานยนต์ ซึ่งได้เกิดเหตุซ้ำซ้อน หลังจากคนร้ายยิงนายประภท ศรีใหม่ ลูกจ้างเทศบาลนครยะลาเสียชีวิต เมื่อวันที่ 22 พ.ค. 2550 เหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้สื่อข่าวทั้งไทยและต่างประเทศ บาดเจ็บนับสิบราย

ช่างภาพได้บันทึกภาพเหตุการณ์ และรายละเอียดต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน และมีสติดีมากในการปฏิบัติหน้าที่ในยามคับขันและตกอยู่ภายใต้ความเสียงภัย มีอันตรายอย่างมาก

จุดเด่น

-ช่างภาพ มีความตั้งใจในการทำงาน แม้จะเป็นช่วงเวลาที่ตกอยู่ภายใต้สภาพการณ์ที่วิกฤต ไม่ปกติ ก็ยังสามารถควบคุมสติ และบันทึกเรื่องราวต่างๆ ไว้ได้อย่างครอบคลุม ทั้งภาพและเนื้อหาข่าว

ประเภทข่าวสืบสวนสอบสวน

มีผู้ส่งผลงานประกวดทั้งสิ้น 7 เรื่องจาก 3 สถานี

รางวัลข่าวสืบสวนสอบสวนชมเชย ผลประโยชน์และการเมืองท้องถิ่นในอบจ.แพร่ โดย **สำนักข่าวไทย อสมท.** รับโล่เกียรติยศ พร้อมเงินรางวัล 30,000 บาท

เรื่องย่อ

นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนงำและปมความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์และการเมืองท้องถิ่นในอบจ. แพร่ รวมทั้งความไม่ชอบมาพากลของโครงการเสนอขอกู้เงิน วงเงิน 120 ล้านบาทของ อบจ. แพร่เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งนำไปสู่การฆาตกรรม น.พ.ชาญชัย ศิลปะอวยชัย นายก. อบจ.แพร่ รายงานได้สะท้อนภาพความจริงอีกด้านของสังคมท้องถิ่น ที่ อำนาจทางการเมือง ยากจะแยกออกจากผลประโยชน์ทางธุรกิจ และมีการใช้อำนาจโดยมิชอบเพื่อเปิดทางให้มีการฮั้ว การประมูล หรือทุจริต คอร์รัปชันในโครงการที่ของบประมาณจากรัฐมาพัฒนาพื้นที่

จุดเด่น

- น่าสนใจที่หยิบยกประเด็นท้องถิ่นมานำเสนอ เพราะส่วนใหญ่มักถูกละเลย และไม่มีพื้นที่ในสื่อกระแสหลักทั่วไป

- ผู้สื่อข่าวมีความพยายามในการติดตามสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- เติบโตประเด็นและผลกระทบ แต่อ่อนเรื่องความรอบด้านและการขยายผลต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

- ควรเพิ่มเนื้อหาในเชิงลึกและให้รอบด้านกว่านี้ และควรยกกรณีตัวอย่างจากพื้นที่อื่นๆ ประกอบเพิ่มเติม เพื่อให้ประเด็นการฮั้ว หรือทุจริตในโครงการของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถูกตีแผ่ต่อสังคมอย่างกว้างขวาง มากขึ้น

- ควรเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาว่าฮั้วประมูลได้แสดงความเห็นและอธิบายด้วย รวมทั้งควรสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำคดีเพิ่มเติม เพื่อให้มีแง่มุมข่าวรอบด้านมากขึ้น

รางวัลข่าวสืบสวนสอบสวนชมเชย เรื่อง ทูจจริตค้าบัตรสี- มีชื่อในทะเบียนราษฎรและสัญชาติ โดย สำนักข่าวไทย อสมท

เรื่องย่อ

นำเสนอ ตรวจสอบและขุดคุ้ยขบวนการทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการ ผู้ใหญ่บ้าน และลูกจ้างในอ.เมืองและอ.แม่สาย จ.เชียงราย ที่เรียกรับเงินจากชาวบ้านที่เป็นชาวเขาและชาวพม่า เพื่อแลกกับบัตรสี การมีชื่อในทะเบียนราษฎรและการได้รับสัญชาติ โดยเฉพาะการมีชื่อในทะเบียนราษฎร ซึ่งในปีนี้ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้เปิดให้สำรวจผู้ตกค้างจากการสำรวจที่หลงเหลืออยู่ จึงกลายเป็นช่องว่างและทำให้ขบวนการฉวยโอกาสได้หลอกลวงชาวบ้านครั้งใหญ่

จุดเด่น

- มีความพยายามในการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้เสียหาย
- ประเด็นส่งผลกระทบอย่างมากต่อสังคม เพราะได้สะท้อนการทุจริตและใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อเอาเปรียบผู้ด้อยโอกาสกว่า จึงควรได้พื้นที่เพื่อนำเสนอเรื่องในทำนองเดียวกันอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

- แม้จะพยายามเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องหลากหลาย แต่ก็ยังไม่รอบด้านเพียงพอ

- ควรเสนอประเด็นให้มีความคมชัดมากขึ้น

ข่าวสืบสวนสอบสวนดีเด่น ได้แก่ “ไบโอเทคนิคกับความปลอดภัย”

จาก สถานีโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์ ได้รับโล่เกียรตินิยม พร้อมเงินรางวัล 50,000 บาท

เรื่องย่อ

น.พ.ไพศาล เสงส์สวัสดิ์ เจ้าของคลินิกศัลยกรรมความงามไบโอคลินิกได้นำเทคโนโลยีไบโอคลินิกมาใช้ โดยที่เทคนิคดังกล่าวยังไม่ผ่านการวิจัยในไทยและสมาคมวิชาชีพศัลยแพทย์หลายสถาบันเห็นว่ายังไม่อาจพิสูจน์เรื่องความปลอดภัยควรระงับใช้ และมีคนไข้ร้องเรียนและฟ้องร้องคลินิกดังกล่าวว่าเกิดความเสียหายจนแก้ไขไม่ได้ จนทำให้เธอถูกลอบทำร้ายหลายครั้งและเสียชีวิตในที่สุด ซึ่งขณะนั้นสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคระงับใช้เทคนิคดังกล่าวจนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความปลอดภัย และดำเนินคดีน.พ.ไพศาล ในข้อหาผลิตยาโดยไม่ได้รับอนุญาต และไม่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา ยังไม่มีพยานหลักฐานที่ชัดเจนในการออกหมายจับคดีร่วมกันฆ่าผู้อื่น

จุดเด่น

- นำเสนอผลกระทบชัดเจน มีความพยายามในการติดตามเรื่องเพื่อนำเสนอให้เห็นข้อมูล แต่ก็ยังไม่ลุ่มลึกมากพอ หากได้เพิ่มเนื้อหาเชิงลึกและมีการวิเคราะห์มากขึ้น ก็จะสมบูรณ์รอบด้าน
- เสนอแง่มุมของเรื่องได้แตกต่างจากสื่ออื่นๆ ที่จะมีกระแสในทิศทางเดียวกัน แต่ก็ยังไม่โดดเด่นจนเห็นได้ชัด หรือได้สะท้อนผลกระทบที่เกิดขึ้นว่า กว้างขวางและมีผลกระทบต่อคนจำนวนมากอย่างไร
- เห็นความพยายามและความตั้งใจของผู้ผลิตที่จะติดตามประเด็น มีระดับของความยากในการให้ได้มาซึ่งข้อมูล

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

- ผลงานหลายเรื่อง ประเด็นดี แต่ข้อมูลไม่รอบด้าน ไม่ลุ่มลึกเพียงพอ
- จำนวนในการส่งค่อนข้างน้อย จากจำนวนผลงานโทรทัศน์ทั้งหมด 62 เรื่อง มีเพียง 7 เรื่องเท่านั้นที่เป็นผลงานด้านข่าวสืบสวนสอบสวนและส่งมาจาก 4 หน่วยงาน ทำให้เห็นภาพสะท้อนของวงการโทรทัศน์ไทย และมีความซ้ำของคนที่ส่งผลงานเข้ามาประกวด จึงเห็นว่าสถานีควรส่งเสริมให้มีการผลิตงานในลักษณะนี้มากขึ้น เพราะเป็นงานที่ส่งผลกระทบต่อคนวงกว้าง

- ชาวที่เปิดประเด็นดี แต่คุณภาพรายการไม่ดี หรือไม่เป็นกลาง ทำให้คุณค่าข่าวลดลง ผู้ผลิตจึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพรายการ

- อยากเห็นความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ของนักข่าว แม้จะไม่ใช่เรื่องอยู่ในกระแส ก็สามารถเลือกนำเสนอได้ แต่วิธีการหาข้อมูลต้องทำการบ้านให้ลึกซึ้งในเนื้อหามากขึ้นกว่านี้

- สารคดีเชิงข่าว ควรต้องอธิบายลักษณะของความเป็นข่าวในเรื่องให้ชัดเจนมีความลุ่มลึกมากขึ้น ต้องบอกเล่าที่มาที่ไป เบื้องหน้าเบื้องหลังของเหตุการณ์ มีกระบวนการร้อยเรียงเรื่องและภาพ ปรานีดีในการผลิตเนื้อหา แต่ผลงานปัจจุบัน เป็นเพียงแค่การหยิบข่าวมาสรุปบอกเล่าข้อมูล แต่ไม่ได้ให้ความรู้ ความเข้าใจกับสังคม หรือทำให้เข้าใจเนื้อหาได้รอบด้านมากเพียงพอ น่าเสียดายที่ผลงานหลายเรื่อง มีลักษณะของสารคดี มากกว่า สารคดีเชิงข่าว จึงไม่เข้าเกณฑ์ที่คณะกรรมการจะพิจารณา

- กลวิธีการนำเสนอกระบวนการผลิต การตัดต่อรายการมีความสำคัญมาก การผลิตควรวางแผนและเตรียมข้อมูล ความรีบเร่งในกระบวนการผลิตวันต่อวัน เพราะจะทำให้แง่มุมไม่แหลมคมและประเด็นไม่ลุ่มลึก คุณภาพงานไม่สมบูรณ์

- การจำลองภาพเหตุการณ์ในข่าว ควรต้องใช้ความระมัดระวังอย่างมาก เพราะมีโอกาสที่ผู้ชมจะเข้าใจเนื้อหา บิดเบนไปจากข้อเท็จจริงและตัวนสรูป โดยเฉพาะในบางเรื่อง มีการสร้างสถานการณ์ เหตุการณ์จำลอง ให้โจททย์ อยู่ในเหตุการณ์จำลองนั้นด้วย

ความเห็นคณะกรรมการตัดสิน รางวัลแสงชัย สุนทรวัฒน์ ประจำปี พ.ศ. 2550

ประเภท ข่าว-สารคดีเชิงข่าว โทรทัศน์ท้องถิ่น

มีผลงานส่งเข้าประกวด 60 เรื่อง จาก 19 หน่วยงาน

รางวัลชมเชย ได้แก่ “กรรม.... ของกรรมกร(ไทยศิลป์) จาก บริษัท ปราการเคเบิลทีวี จำกัด ได้รับโล่เกียรติยศ พร้อม เงินรางวัล จำนวน **10,000** บาท

เรื่องย่อ

โรงงานไทยศิลป์ เป็นโรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าชุดกีฬาส่งออก ปิดกิจการลงอย่างกะทันหัน ลอยแพพนักงานกว่า 3 พันคน โดยที่พนักงานไม่ทราบมาก่อน พนักงานจึงต้องออกมาประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิจากนายจ้างให้คืนเงินชดเชยตามจำนวนที่ควรจะได้รับ แต่ด้วยพิษเศรษฐกิจทำให้นายจ้างไม่สามารถให้เงินชดเชยพนักงานได้ทั้งหมด ต้องขายทรัพย์สินและทยอยคืนให้ แต่เมื่อนายจ้างขายทรัพย์สินได้ พนักงานก็ยังไม่ได้รับเงินชดเชยคืน จนกลายเป็นเรื่องยืดเยื้อและยังไม่จบสิ้น ผลงานนี้ได้ถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้น และสะท้อนสภาพของแรงงานที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว

จุดเด่น

- การเลือกประเด็น เรื่องที่นำเสนอใกล้ตัวและสะท้อนให้เห็นชีวิตของคนที่เป็นลูกจ้างแรงงานที่มีค่าจ้างรายวัน ซึ่งมีความเสี่ยงและไม่มั่นคงในอาชีพการงาน เป็นความกล้าหาญของสื่อท้องถิ่น ที่เลือกนำเสนอประเด็นเหล่านี้ และต่อสู้เรื่องสิทธิให้กับชาวบ้าน คนธรรมดาทั่วไป
- มีข้อได้เปรียบในการไปถ่ายทำสถานการณ์จริงได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นสถานีท้องถิ่น อยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์ และเป็นเรื่องใกล้ตัว ทำให้สามารถบันทึกอารมณ์ความรู้สึกของคน ที่ตกงานได้ทันทั่วทั้งที่ นอกจากนี้ ยังให้เวลาในการติดตามสถานการณ์ เกาะติดกระแส ความคืบหน้าต่อเรื่องที่โรงงานแจ้งว่าจ่ายชดเชยแล้วเป็นความจริงหรือไม่ ซึ่งทีมข่าวไปตรวจสอบ กลับพบว่า ยังไม่ได้จ่ายจริง
- การถ่ายภาพเชิงหลักฐาน เพื่อบอกเล่าเรื่องราว อารมณ์ความรู้สึกทำได้ดี เช่น ตอน ที่เห็นว่าคนที่กำลังตกงาน โทรศัพท์บอกใครสักคนทางปลายสายให้รู้ว่า เกิดอะไรขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- มีความพยายามในการใช้เพลงประกอบ แต่การวางจังหวะไม่ดี กลับทำให้เพลงลดทอนคุณค่าของเรื่อง หากเลือกเปิดในช่วงต้นรายการแทนกลางรายการ ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องมากขึ้น และสร้างบรรยากาศของความเป็นเรื่องในท้องถิ่นได้ดีกว่านี้ อย่างไรก็ตาม ควรให้ความพิถีพิถัน และระมัดระวังอย่างมากในการเลือกเพลงมาใช้ประกอบเรื่อง โดยเฉพาะ

เพลงที่มีคำร้อง หรือทำนองที่มีได้แต่งขึ้นเพื่อใช้อย่างเฉพาะเจาะจงกับงานชิ้นดังกล่าว เพราะอาจมีโอกาสนำให้ผู้ชมแปลความหมายผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริงและความตั้งใจของผู้ผลิตได้

- การเล่าเรื่อง ต้องทำให้กระชับมากขึ้น และควรเชื่อมโยงปัญหา จากเรื่องที่กำลังเล่าไปสู่ผู้ชม ให้รู้สึกว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้ชมมากขึ้นกว่านี้

รางวัลข่าว-สารคดีเชิงข่าวโทรทัศน์ท้องถิ่น ดีเด่น ได้แก่

สังฆทานหลอกหลวง จาก บริษัท มหาชัยเคเบิลทีวี จำกัด ได้รับได้รับโล่เกียรติยศ พร้อม เงินรางวัล จำนวน **30,000** บาท

เรื่องย่อ

บอกเล่าเทคนิคและกลไกของเครื่องถวายเป็นสังฆทานที่บรรจุสำเร็จรูปในบางร้านค้า ที่ผู้ผลิตเอารัดเอาเปรียบและหลอกหลวงผู้บริโภค ด้วยการสอดใส่สินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ ทางฝ่ายผลิตรายการจึงร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงพร้อมทั้งหาข้อมูลสนับสนุน เพื่อตีแผ่ให้ประชาชนได้รับทราบที่กำลังถูกหลอก และหลังจากตีแผ่ดังกล่าวได้มีการชี้แนะช่องทางการถวายเป็นสังฆทานที่ถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งมาตรการแก้ไขควบคุมมาตรฐานก่อนถึงมือผู้บริโภค

จุดเด่น

- รูปแบบนำเสนอที่น่าสนใจ การลำดับเรื่องดี ชวนให้ติดตาม และมีการสืบค้นข้อมูลเชิงลึก มีความพยายามสูงที่จะค้นหาข้อมูลและถ่ายภาพเป็นหลักฐาน การเล่าเรื่องทำได้น่าสนใจ โดยเฉพาะจุดเด่นซึ่งเลือกเปิดเรื่องด้วยบทอาารานาศีล ตั้งคำถามเรื่องบาปบุญ ชวนให้ติดตาม

- การนำเสนอได้เตือนภัย สร้างความรู้เท่าทันให้คนในสังคม เกิดผลกระทบอย่างกว้างขวาง เพราะคนไทยจำนวนมากไม่น้อย มักจ่ายอม หรือไม่เอาเรื่อง สมยอมพร้อมจะเป็นเหยื่อ จึงตกเป็นเครื่องมือในการทำมาหากินของมิจฉาชีพ ดังนั้น เมื่อผลงานนี้ออกอากาศได้เป็นที่รับรู้กว้างขวางก็มีส่วนช่วยให้ผู้ชม เกิดความรู้เท่าทันเล่ห์กลมิจฉาชีพมากขึ้น

- การเลือกประเด็นทำได้ดี เป็นเรื่องใกล้ตัวคนทั่วไปและอยู่ในความสนใจ เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เพราะ คนไทยส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธการฉกฉวยประโยชน์จากความเชื่อและความศรัทธาของคน

ข้อเสนอแนะ ควรนำเสนอข้อมูลให้ครบถ้วน รอบด้าน เรื่องนี้ยังขาดแง่มุมของผู้ซื้อสังฆทาน ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเสียหายและได้รับผลกระทบโดยตรง ว่าคิดอย่างไรเมื่อค้นพบว่า สิ่งที่ได้รับไม่คุ้มค่าเงินที่จ่ายไป และถูกเอารัดเอาเปรียบโดยไม่ถูกต้อง

ข้อสังเกตในภาพรวม

- ชาวที่มีคุณค่า ต้องเปิดประเด็นใหม่ และเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อคนในท้องถิ่น ต้องเปิดประเด็นใหม่จากท้องถิ่น มาสู่ส่วนกลาง หรือมีส่วนช่วยทางคดีให้เรื่องคลี่คลาย การเกาะกระแส ดี แต่ควรเป็นคนเริ่มต้น ไม่ใช่ตามกระแสจากคนอื่น

- คุณภาพงานและการผลิตของผลงานโทรทัศน์ท้องถิ่นในภาพรวมดีขึ้น แต่ก็ควรเพิ่มความประณีตและความละเอียดในเชิงเทคนิค และการสื่อความหมายด้วยภาพ เทคนิคการเล่าเรื่องให้น่าสนใจ-

- ควรระมัดระวังการนำเสนอภาพความสูญเสีย ความเสียหาย ความรุนแรง ภาพที่ไม่เหมาะสมและอาจกระทบความรู้สึกของผู้ชม ควรหลีกเลี่ยงภาพศพ อุจาด อนาคตต่าง ๆ

- การใช้ดนตรี เกินมูลค่าข่าว สร้างอารมณ์ความรู้สึก และสีสนเกินจริง จะลดทอนคุณค่าของเรื่อง ควรคำนึงว่า คุณค่าข่าว อยู่ที่ข้อเท็จจริงเป็นหลัก มีใช้เสียงประกอบ หรือสีสนของเรื่องที่เน้นอารมณ์ความรู้สึก

- ผู้ประกาศข่าว ไม่จำเป็นต้องเลียนแบบการรายงานของทีมข่าวส่วนกลาง ควรหาเอกลักษณ์ของตัวเอง และต้องไม่ลืมคุณลักษณะที่โดดเด่นคือความเป็นท้องถิ่น เมื่อเป็นงานในท้องถิ่น ก็ควรส่งเสริมการใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารจะทำให้เรื่องราวมีความใกล้ชิดคนดูมากขึ้น

- มีผลงานจำนวนมากที่เป็นข่าวซึ่งผู้ประกาศอ่านเนื้อหา ไม่ได้มีเนื้อหาที่แสดงถึงการใช้ความพยายามของผู้สื่อข่าวไปติดตามข้อมูล จึงไม่เข้าข่ายพิจารณาของกรรมการตัดสิน ควรเพิ่มการสัมภาษณ์และเปิดโอกาสให้คนในข่าวได้พูด พร้อมปล่อยเสียงประกอบเพื่อยืนยันการสืบค้นข้อมูล และทำให้เรื่องมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือมากขึ้น

- โทรทัศน์ท้องถิ่น ควรแสดงบทบาทในการเป็นพื้นที่เพื่อให้คนด้อยโอกาส และผู้ที่เป็นเสียงส่วนน้อยในสังคมได้พูด ได้แสดงความเห็นและความรู้สึก

- ชาวพิธีการของเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาสัมพันธ์หน่วยงานรัฐ มีคุณค่าข่าวน้อยกว่า การนำเสนอเรื่องราวที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง การให้ความสำคัญกับบุคคลที่เป็นข่าว เช่น นายกข ผู้ว่าฯ เปิดงานพิธี มีลักษณะเป็นข่าวประชาสัมพันธ์ มากกว่าจะคำนึงถึงประโยชน์ของสังคม ในแง่คุณค่าความเป็นข่าว แหล่งข่าว ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหารระดับสูง ชาวบ้านธรรมดาแต่เกี่ยวข้องกับเรื่องโดยตรง สามารถสะท้อนข้อมูลเชิงลึกได้ดีกว่า จึงไม่ควรละเลยเรื่องนี้

- หลายเรื่อง เป็นประเด็นท้องถิ่นที่น่าสนใจ ชาวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นซึ่งอาจไม่ได้รับการพิจารณาในสื่อกระแสหลัก เช่น ประเพณี รำพาท้าวสาร กระบี่แดง อุตสาหกรรมบ้านทุ่งเหียง พลังแห่งการพัฒนาชุมชน หากได้รับการพัฒนาวิธีการเล่าเรื่อง และนำเสนอข้อมูลได้อย่างน่าสนใจ มีความลุ่มลึก ก็จะเป็นผลงานที่มีความหมาย และควรส่งเสริมให้ผลิตงานเช่นนี้ให้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ หลายเรื่อง เป็นประเด็นที่ดี เช่น เรื่องโจรเปลี่ยนบัตรเอทีเอ็ม คณะกรรมการฯ ชื่นชม การใช้ความพยายามในการหาหลักฐานประกอบเรื่องจากกล้องวงจรปิด

และเกาะติดสถานการณ์ เพื่อตีแผ่ความจริงให้สังคมรับรู้ แต่ควรพัฒนาวิธีการเล่าเรื่องให้
กลมกลืนและน่าสนใจมากขึ้น คณะกรรมการเห็นว่าควรส่งเสริมให้มีการทำงานข่าวในลักษณะนี้
เพิ่มขึ้นในอนาคต และพยายามผลักดันให้เป็นเรื่องสาธารณะและขยายผลไปสู่เรื่องระดับชาติได้